

44. møde.

Onsdag den 15. januar kl. 13.

Første næstformand (Kaj Andresen): Medlemmer af folketinget Gert Petersen, Poul Dam, Krog Hansen, Morten Lange og Aksel Larsen har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om diplomatisk forbindelse med Nordvietnam.

Medlem af folketinget Lene Christensen har meddelt mig, at hun ønsker til ministeren for kulturelle anliggender at stille følgende spørgsmål:

„Har ministeren taget stilling til, om statens areal på 1,5 km² syd for Hanstholm havn, der tidligere har været eksproprietet til havne- og jernbaneformal, skal fredes?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets spørgetid i næste uge.

Det er meddelt mig, at *Helge Nielsen* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af en pensionsreform. (Om forhøjelse og automatisk regulering af de offentlige pensioner (folkepension, invalidepension og enkepension) og om indførelse af en offentlig tillægspension). Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for Helge Nielsen har vedkommende gruppe udpeget *Bundvad*, som herefter er valgt.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Gert Petersen): Jeg skal hermed for folketinget fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om diplomatisk forbindelse med Nordvietnam.*

Efter socialistisk folkepartis opfattelse burde dette skridt være taget for længst. Efter at Sverige for nylig ydede Nordviet-

nam diplomatisk anerkendelse, anser vi det for yderst presserende, at Danmark nu indhenter det forsømte og anerkender Nordvietnam og optager diplomatisk forbindelse med Hanoi.

Til yderligere belysning af, hvorfor vi anser dette for rigtigt, skal jeg henvise til bemærkningerne til forslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Lene Christensen* til justitsministeren:

„Har ministeren overvejet, om der er grund til at se på en ændring af den nugældende praksis vedrørende tilbagekaldelighed af familieretlige erklæringer?“

Lene Christensen: Den 20. marts i fjor stillede jeg et spørgsmål til justitsministeren gående ud på, om justitsministeren ville overveje, i hvilket omfang familieretlige erklæringer burde kunne tilbagekaldes. Ministeren var så venlig at svare mig, at når højesteret havde talt i den dengang aktuelle sag om den finske dreng Jari, ville ministeren overveje, om der skulle være grund til en ændring af den nugældende praksis vedrørende tilbagekaldelighed af familieretlige erklæringer.

Derfor spørger jeg nu, om ministeren har taget stilling, og i så fald hvad ministeren agter at gøre, da jeg mener, at problemet stadig er lige aktuelt og mange forældre, der er i samme situation, som Jaris plejeforældre var dengang, med mig venter meget spændt på ministerens svar. Det er nu et halvt år siden højesteret afgjorde sagen, så det kan næppe være tidnød, der har holdt ministeren tilbage.

Justitsministeren (Thestrup): Det er jo rigtigt, at det ærede medlem den 20. marts i fjor spurgte mig, om den såkaldte Jari-sag havde givet mig grund til at overveje, i hvilket omfang familieretlige erklæringer

[Justitsministeren.]

bør kunne tilbagekaldes, og det er også rigtigt, at jeg dengang lovede det ærede medlem, at så snart højesterets dom forelå, ville vi tage sagen op og overveje spørgsmålet, og det har vi gjort; den er taget op til overvejelse i justitsministeriet.

Spørgsmålet har jo særlig betydning i adoptionsager, og vi har derfor foreløbig bedt en række myndigheder og organisationer, som gennem deres daglige arbejde har erfaring med hensyn til behandlingen af sådanne sager, om at afgive udtalelse til brug ved den videre overvejelse af spørgsmålet. Disse udtalelser er imidlertid endnu ikke alle indkommet; når de indkommer og vi har set nærmere på det, vil vi træffe afgørelse om, hvad der skal ske.

Jeg vil gerne tilføje, at der som bekendt fra anden side her i tinget er rejst spørgsmål vedrørende andre ændringer af adoptionsloven, og at jeg vil anse det for nødvendigt, at disse og eventuelt andre spørgsmål om ændringer af adoptionsloven behandles og afgøres under ét. Det er altså grunden til, at vi endnu ikke er kommet videre.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Risgaard Knudsen* til ministeren for offentlige arbejder:

„Kan ministeren oplyse, hvornår flytningen af Frederikshavn banegård — som tænkes påbegyndt i finansåret 1969-70 — ventes afsluttet?“

Risgaard Knudsen: Baggrunden for mit spørgsmål er den, at jeg har hæftet mig ved, at der på finanslovforslaget vedrørende statsbanerne kun tænkes afsat 500.000 kr. til arbejdet med flytning af Frederikshavn banegård. Det er jo ikke meget, når det drejer sig om et så omfattende og stærkt påkrævet anlægsarbejde, som efter det oplyste vil medføre en samlet udgift på i alt 38 mill. kr.

Jeg kan derfor ikke frigøre mig for den tanke, at der bliver tale om, at arbejdet med flytning af banegården i Frederikshavn ikke skal udføres i det tempo, som jeg forstår det tidligere har været hensigten. Det står jeg i høj grad uforstående over for, og jeg kan sige, at den usikkerhed, der nu

hersker om, hvornår arbejdet kan ventes afsluttet, i hvert fald ikke har skabt glæde i Frederikshavn, for det er nemlig påkrævet, at banegården bliver flyttet, så hurtigt ske kan. Det kan tilføjes, at der ikke er mangel på arbejdskraft i området, eftersom Frederikshavn i de seneste måneder har haft stor arbejdsløshed. Jeg skal dog ikke skjule, at det har glædet mig meget, at ministeren over for Frederikshavn Avis for torsdag den 9. januar i år har udtalt, at det ville være rart for Frederikshavn, hvis arbejdet kunne igangsættes med større slagkraft, end de nuværende beløbsrammer tillader. Jeg ved ikke, om denne udtalelse må tages som udtryk for, at der nu på det sidste har været overvejelser i gang med hensyn til at tilstræbe arbejdet afsluttet i finansåret 1972-73.

Ministeren for offentlige arbejder (*Guldberg*): Jeg kan svare hr. Risgaard Knudsen, at jeg har undersøgt, hvordan bevillingsfordelingen er i de planer, vi har, og jeg kan oplyse, at selve starttidspunktet er der ingen tvivl om; statsbanerne har en projektering i gang på grundlag af den vedtagne projektudformning, og de resterende ekspropriationer til de nye anlæg påregnes gennemført i det kommende finansår. Som bekendt findes bevillingerne til disse forskellige dele af et sådant stykke arbejde ikke på samme konto, så man kan altså ikke blot tage statsbanernes anlægskonto som mål for, hvor meget der kommer til at ske. Men det, som er det afgørende for hr. Risgaard Knudsen og vel også for borgerne i Frederikshavn, er selvfølgelig at få at vide, hvad der er vores planer med hensyn til tempo. Derom kan jeg sige — vi må jo tage det sædvanlige forbehold med hensyn til opfyldelse af vores bevillingsønsker — at inden for de rammer, vi har, og med de planer, vi har, regner vi med at kunne gennemføre arbejdet således, at det er færdigt i 1975. Jeg er helt klar over, at man i Frederikshavn kunne ønske sig, at det blev færdigt noget før, og jeg har også tidligere sagt over for Frederikshavn — og det vil jeg gerne gentage her — at der naturligvis er meget, der taler for ved den slags arbejde, som både for kommunen og staten er ret kompliceret, at undgå alt for lange anlægstider.

[Ministeren for offentlige arbejder.]

Jeg kan ikke på nuværende tidspunkt love noget; jeg kan kun sige, at det altså er 1975, vore planer går efter, men skulle der vise sig praktiske muligheder for og fordele ved at gøre det hurtigere, vil jeg gerne benytte mig af dem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Skovmand* til ministeren for offentlige arbejder:

„Hvor hurtigt vil det teknisk set være muligt at videreføre Vestmotorvejens nordlige gren til Roskildevej under forudsætning af, at de fornødne bevillinger er til stede eller om fornødent tilvejebringes ved midlertidigt at overflytte bevillinger fra andre og lavere prioriterede motorveje, og har ministeren overvejet en direkte tilslutning af Vestmotorvejens nordlige gren til Holbækmotorvejen ved Hedehusene?“

Skriftlig begrundelse:

Indvielsen af den 6-sporede Vestmotorvejs første afsnit fra Vigerslev Allé til Ringvej B 3 har medført en voldsom forøgelse af trafikken på en række lokalveje i Valensbæk og Albertslund, der slet ikke er i stand til at klare den ekstra belastning, som især den store lastbiltrafik medfører. Vejene ligger lige op ad tætbebyggede boligkvarterer, og der er ved lokale målinger registreret støj af et niveau, som ligger langt over det acceptable, ligesom man om nogle måneder må regne med en betydelig risiko for ulykker, når børnene fra de tilstødende kvarterer går over vejene for at lege i de grønne områder på den anden side.

Ifølge de oplysninger, som ministeren gav i forbindelse med vedtagelsen af lov nr. 86 om hovedlandevejene i foråret 1968, vil en række motorveje vest for København, herunder Vestmotorvejens forlængelse fra Ringvej B 3 til Roskildevej, kunne forventes færdigbygget i 1973-74. Det forekommer et meget langt tidsrum i betragtning af, at trafikken på Roskildevej efter egnsplanrådets store trafikanalyse nu har et omfang, der ligger højere end Lyngbyvejens, lige-

som trafikken vestpå vokser i langt hurtigere tempo end trafikken mod nord.

Det burde være muligt ved en midlertidig overflytning af bevillinger til andre motorvejsanlæg at gøre i hvert fald strækningen fra Ringvej B 3 til Roskildevej færdig på et væsentligt tidligere tidspunkt. Herved ville der også opnås en bedre udnyttelse af bevillingerne, idet det må være i alles interesse, at de vigtigste motorvejsstrækninger kan tages i brug på et så tidligt tidspunkt som muligt.

I forbindelse med vedtagelsen af lovforslaget i foråret 1968 henstillede det nedsatte udvalg i betænkningen til ministeren, at han overvejede straks at føre Vestmotorvejens forlængelse videre til Holbækmotorvejen ved Hedehusene i stedet for først at gennemføre en kostbar tilslutning til Roskildevej vest for Tåstrup, en tilslutning, der vil få forskellige uheldige konsekvenser for Roskildevejen vest for Tåstrup og Høje-Tåstrup kommunes planlægning.

Ministeren for offentlige arbejder (Guldberg): Jeg kan svare, at som nævnt i bemærkningerne til loven om anlæg af de tre motorveje i Københavns vestegn, altså Frederikssundsmotorvejen, Ringvej B 4 og Vestmotorvejens nordlige gren, påregnes disse anlæg under ét og åbnet for trafik i 1973-74. Vi er så langt fremme med projekteringsarbejdet, at besigtigelsesforretningerne vil kunne være afsluttet i løbet af den kommende sommer. Der er visse vanskeligheder ved Vestmotorvejens nordlige gren, hvor der bliver et meget kompliceret broanlæg, når motorvejen skal føres under statsbanestrækningen København-Roskilde; det er en 6-sporet motorvej og en 4-sporet jernbane, der krydser hinanden, og begge dele skal holdes i drift, så det har selvfølgelig sine vanskeligheder. Der er iværksat et projekteringsarbejde, men det vil næppe være muligt uden væsentlige gener for jernbanetrafikken at færdigprojektere og udføre disse broarbejder hurtigere end på de nævnte 4-5 år.

Derfor må jeg sige, at jeg tvivler på, at det — af tekniske grunde — vil være muligt at åbne den nævnte strækning for trafik tidligere end hidtil forudsat; men naturligvis vil jeg her som andre steder være opmærk-

[Ministeren for offentlige arbejder.]

som på de muligheder, der ligger ved en intensivering af projektarbejdet.

Af samme grund kan man altså ikke sige, at der er noget grundlag for overvejelser om overflytning af bevillinger til dette arbejde, og jeg kunne måske tilføje, at Vallensbækvej, Albertslundvej og Vridsløsevej, der i øjeblikket, som hr. Skovmand nævner det, betjener en stor del af den tunge trafik, jo dog også alle er veje af ret høj standard, og at der er anlagt gangtunneler.

Om tilslutningen af Vestmotorvejens nordlige gren til Holbækmotorvejen ved Hedehusene skal jeg henvise til de ret udførlige drøftelser, der fandt sted i det folketingsudvalg, der behandlede lovforslaget, og jeg kan sige, at den henstilling, som udvalget gav, har ført til, at der i øjeblikket foretages trafik- og anlægsøkonomiske undersøgelser vedrørende spørgsmålet. Indtil disse er afsluttet, må jeg henvise til, hvad jeg under lovforslagets behandling oplyste over for udvalget.

Skovmand: Jeg takker ministeren for svaret. Det er med beklagelse, jeg hører, at ministeren mener, at der af tekniske årsager ikke kan ske nogen væsentlig fremskyndelse af projektet. Jeg vil dog samtidig endnu en gang henstille, at man undersøger alle de muligheder, man har for at gøre den vigtigste del af dette kompleks — og det er så ubestrideligt Vestmotorvejens nordlige gren — færdig først, også fordi man derved tidligst får glæde af de mange penge, man har lagt i anlægget.

Jeg har en enkelt bemærkning i anledning af ministerens ord om, at de veje, som trafikken i øjeblikket bruger, er veje af en ret høj standard. Det er rigtigt, at vurderet ud fra lastbilernes synsvinkel er det nogle meget tilfredsstillende veje, men de er overhovedet ikke anlagt med gennemkørsel for øje. Det kan man bl. a. se på bebyggelsen, der på en overordentlig uhensigtsmæssig måde set i forhold til vejenes benyttelse i øjeblikket ligger lige ud til vejene. At der er gangtunneler, giver netop på grund af bebyggelsens særlige struktur ikke nogen garanti for, at man undgår ulykker, måske tværtimod, fordi de giver en illusion af, at det er nogle meget sikre veje, bilerne kører på.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Johan Philipsen* til finansministeren:

„Er der med henblik på overgangen til kildeskat pr. 1. januar 1970 sket en skærpelse af reglerne vedrørende anvendelsen af andet regnskabsår end kalenderåret ved skatteberegning?“

Skriftlig begrundelse:

Inden for erhvervslivet er der nogle virksomheder, navnlig i landbruget, der anvender andet regnskabsår end kalenderåret i det regnskab, der danner grundlag for den selvangivne indkomst. Amtsligningsinspektorerne har øjensynlig ændret praksis og skærpet kravene til anvendelsen af andet regnskabsår end kalenderåret, således at tilladelse hertil kun gives i undtagelsestilfælde for skatteåret 1969-70.

Dette skaber store problemer for de pågældende landbrugsvirksomheder, idet der allerede ved den udvidede regnskabspligt for landbrugsejendomme, som nu gælder for alle ejendomme over 175.000 kr.s ejendomsskyld, er sket en stor forøgelse af arbejdsbyrden for landboforeningernes regnskabsafdelinger, en arbejdsbyrde, som disse afdelinger kun har kunnet påtage sig i forventning om videreførelse af gældende praksis med hensyn til regnskabsåret.

Første næstformand (Kaj Andresen): Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Johan Philipsen: Må jeg til den skriftlige begrundelse af mit spørgsmål føje følgende: Sagen indeholder et korttidsproblem og et langtidsproblem. Om korttidsproblemet først.

Det, der skete, var, at pr. 1. januar 1968 indtrådte der for indehavere af ejendomme med en ansat ejendomsværdi imellem 200.000 kr. og 225.000 kr. pligt til at føre et regnskab som grundlag for deres mellemværende med skattevæsenet og det offentlige. Disse indehavere af ejendomme har på normal vis i de senere år stort set næsten alle henvendt sig til landbrugets regnskabs- og økonomikonsulenter for at bede dem være sig behjælpelige med at løse deres problemer.

[Johan Philipsen.]

Senere har de, også i overensstemmelse med tidligere praksis, sat regnskabsføreren i gang ca. 6 måneder før tidspunktet for selvangivelsens indgivelse, altså i dette tilfælde i sommeren 1967 pr. 1. juni, 1. juli og 1. august i en nogenlunde jævn fordeling. Formålet hermed er så åbenbart at skaffe en fornuftig og holdbar overgang imellem ansættelse, der som grundlag har en årsopgørelse, og ansættelse, der som grundlag har et egentligt regnskab. Der har mig bekendt ikke været sat nogen frister for ansøgning om at få et andet regnskabsår som grundlag, og disse tilladelser er normalt givet af amtsligningsinspektorerne i næsten alle tilfælde med visse undtagelser, undtagelser, der er håndfast begrundet i igangværende byggeri og ikke-afsluttede lånesager.

Nu er vi i øjeblikket i den situation, at en række regnskabs- og økonomikonsulenter har meddelt mig, at de i visse tilfælde har fået afslag på scribe, medens de i andre tilfælde endog på dette sene tidspunkt intet svar har fået. Jeg spørger nu finansministeren ud over det, jeg har sagt i den skriftlige begrundelse: hvem har givet denne ordre? Den har for så vidt overrasket os meget, for så sent som i november 1968, altså for få måneder siden, spurgte en af regnskabskonsulenterne på det årlige møde i Studenterforeningen i København ligningsvæsenets højeste folk, hvorvidt man kunne regne med at få disse ansøgninger bevilget, og der blev svaret, at der dem bekendt ikke er sket ændringer. I selve formuleringen af svaret kan finansministeren jo spore den korrekte embedsmand. Som eksempel kan jeg nævne en ung mand i Toftlund, der er regnskabskonsulent for Nørre Ranstrup Landboforening; han har 62 regnskaber parat til indsendelse som grundlag for selvangivelser, til hvilke tilladelse til omlægning er nødvendig. Han har ingen jordisk mulighed for på dette sene tidspunkt at ændre det. I Haderslev drejer det sig om ca. 60 regnskaber. Det, der altså skulle ske, hvis disse afslag fastholdes, er, at regnskabskonsulenterne skal føje et halvt års regnskab til for at nå frem til ultimo 1968; regnskaberne skal altså to gange i maskinbogholderiet, og det er ulidsiggjort.

Om langtidsbelastning kun det, at der vil ske en skæv fordeling af regnskabskonsu-

lenterne; vi vil bryde med al den landbrugsstatistik, der nu for nylig har fejret 50 års jubilæum.

Jeg skal kun til sidst sige, at når jeg har søgt motiveringer for disse afslag, kan jeg kun finde én, og det er begrebet overført indkomst. Men jeg kan ikke se, at der er ret mange landmænd, der har dette begreb inde på livet, og hvis der er enkelte, som har fået det ind på livet, er det et problem, der kan ordnes på mellem 5 og 10 minutter pr. sag.

Finansministeren (Poul Møller): Til det ærede medlems spørgsmål skal jeg sige, at lovreglerne om indførelse af kildeskat fra 1. januar 1970 ingen skærpente bestemmelse indeholder med hensyn til anvendelse af et andet regnskabsår end kalenderåret som grundlag for indkomstbeskatningen, heller ikke hvad angår det problem, som hr. Johan Philipsen rejste, nemlig spørgsmålet om overført indkomst. Jeg har jo fremsat et lovforslag vedrørende administrationen af den gruppe skatteborgeres regnskaber, der har forskudt regnskabsår, når vi overgår til kildebeskatningen. Man vil af dette lovforslag se, at det er ret kompliceret at føre disse ind under kildeskatteordningen, men vi har alligevel taget konsekvensen heraf og fastholdt, at man kan have forskudt regnskabsår. Det er naturligvis af væsentlig betydning for det fremtidige skattesystem, at der ikke sker alt for stor tilgang af skatteydere med forskudt regnskabsår. Det er, som hr. Johan Philipsen nævnte det, ligningsdirektoratet, der skal meddele tilladelse til omlægning af regnskabsåret, og det er muligt, at man vil overveje en vis stramning af den hidtidige praksis, hvor den kun er begrundet i hensynet til vedkommende revisor eller regnskabskonsulent, idet man vil henvide de pågældende til i stedet for at søge at opnå passende henstandsordninger vedrørende selvangivelsens indsendelse.

Hvad angår anmodning om regnskabsomlægning med virkning allerede for det kommende skatteår, 1969-70 — og jeg forstår på de konkrete oplysninger, der blev givet nu, at det er herom, det drejer sig — har jeg forstået, at man ikke i ligningsdirektoratet har påtænkt nogen strengere praksis, og det harmonerer jo også med det svar, der er givet på det pågældende

[Finansministeren.]

møde i Studenterforeningen. Der er af ligningsdirektoratet givet de lokale myndigheder underretning om, at der ikke skal ske nogen skærpelse; der må altså enten være opstået en misforståelse vedrørende denne ordre, eller også må en lokal myndighed have optrådt uden at have indhentet ligningsdirektoratets udtalelse om sagen.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Første næstformand (Kaj Andresen): Uden for dagsordenen giver jeg ordet til ordføreren for udvalget til valgs prøvelse, for at hun kan gøre indstilling til tinget om godkendelse af et valg.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse (Gerda Møller): Folketingsmand Hindkjær Pedersen, der afgik ved døden den 28. december 1968, var valgt i Hjørring amtskreds. Første stedfortræder for det konservative folkeparti i denne amtskreds er disponent Henry Møller, Hjørring, der i skrivelse af 9. d. m. har meddelt, at han er villig til at modtage det fra den 29. december 1968 ledige mandat som ordinært medlem af folketinget.

Udvalget til valgs prøvelse har herefter i et møde gennemgået den af indenrigsministeriet i medfør af valglovens § 50 udarbejdede stedfortræderliste og de øvrige dokumenter, og udvalget indstiller herefter enstemmigt, at disponent Henry Møller godkendes som ordinært medlem af folketinget fra og med den 29. december 1968.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets indstilling om godkendelse af disponent Henry Møller som ordinært medlem af folketinget fra og med den 29. december 1968

vedtoges enstemmigt med 116 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om fremme af forespørgsel til socialministeren af Bundvad m. fl.

(Forespørgslen findes i tidenden sp. 2738).

Første næstformand (Kaj Andresen): Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om kommunale valg.

(Lovforslaget (nr. 98) findes i tillæg A. sp. 2187, fremsættelsen i tidenden sp. 1915).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Thomas Have: Forslaget til lov om ændring af lov om kommunale valg er jo en følge af den nye lov om kommunernes styrelse, og lovforslaget indeholder dels en række ændringer af mere formel art, dels nogle reelle ændringer. Efter at det er bestemt, at landets kommuner fremtidig skal inddeles i amtskommuner og primærkommuner, må lovgivningen ændres på en række punkter, idet man jo hidtil har sondret imellem amtskommuner, sognekommuner og købstadkommuner.

Jeg kan erklære mig enig i de foreslåede ændringer, som bl. a. fastsætter bestemmelser om bekendtgørelsesmåden for valgenes afholdelse og om afstemningstiden, der fremover skal være ens i alle kommuner og fastsættes til tidsrummet mellem kl. 9 og kl. 21. Jeg finder i øvrigt de foreslåede ændringer rimelige og skal tilsige en villig behandling af lovforslaget.

Vestergaard Poulsen: På det konservative folkepartis vegne kan jeg give tilslutning til lovforslaget, og jeg hilser som ikke-købstadmand med tilfredshed, at lovgivningen fortsætter med at fjerne de forskelle, der hidtil har været mellem købstæder og ikke-købstæder. De to store kommunallove om revision af den kommunale inddeling og om kommunernes styrelse har bevirket, at adskillige andre love skal justeres, således også den kommunale valglov; her er det nødvendigt, at loven ændres, så den passer til de nye og større kommunetyper.

Lovforslaget indeholder ændringer, som absolut må betegnes som væsentlige forbedringer, således den foreslåede ændring